

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.
(Hely)

1921 Jg
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

394.3

Hely

Idő

"1921"

Személy

Gselédek bálja

— Egy vasárnapi táncmulatság —

#

Ünnepnap délután. Néhány kósza vasárnapi felhő az égen, zugló sár... valahol a vasuti töltésen fáradtan pöffent egy vontató mozdony. A síneken túl egy kis utcában vendéglő. A cégtáblán biztató felírás: *vasárnap délután táncmulatság.*

Ez a pesti cselédek bálja. Itt nem tartják be szigorúan a farsangot, táncolnak, amikor kedvük tartja s a mosogatás gondjai alól felszabadult mindenlány boldog ringással merülhet el egy polka hullámaiban. Belépek az ajtón. Mindjárt a küszöbön egy barátságos felszólítás öltik szemembe: *Kéretik előre fizetni.* Leszurkolom az ötkoronás beléptidiját és tovább megyek. A táncterem bejáratán újabb tábla, ez már szigorubb, mint az előbbi: *mindentől köpködések és káromkodások, valamint hangos ordítás szigorúan tilos.*

Körülnéztem a teremben. Valóban senkisémmel köpködött és káromkodott, sőt a hangos ordítástól is tartózkodtak a vendégek. A nagy csupasz falakat az elmúlt szüreti mulatságból otffelejített szőlőkoszorúk és nemzetiszínű pántlikák díszítik. A sarokban egy kis emelvényen már hangol a banda. Amolyan pesti banda ez, se nem cigány, se nem sváb, van közöttük hegedős, trombitás, cimbalmos, cintányéros, mindenféle szerzet.

A fal mellett, egy hosszú lócán, negédesen és szemérmesen sorban ülnek a cselédek. Van közöttük olyan is, aki nem negédes és nem szemérmes; ezek pesti szobalányok. Ezek nagyságosan öltözködnek és büszkén feszítenek az urnó régi bluzaiban és félcipőiben. Akad közöttük selyemberisnyás is. De mégis a bokorugró szoknyák vannak többségben, takaros vászonkötények kellemes illata terjeng a levegőben, színes keszkenők suhognak. Vidám-boldog trécselés hangzik

mindenütt.

A férfiak már hangosabban viselkednek. Egy levélbordó barna sört iszik a zöldre mázolt asztalon, barátja, az omnibuszkocsi, pedig szemlét tart a hölgyek felett. Összebujnak és sutognak valamit, nem tudom, hogy miről lehet szó, de szemközt egy szőkehaju mindenenes mélyen elpirul. Egy katona féltékenyen nézi őket a sarokból. A „vitéz urak“ általában visszatértek a régi jó békebeli budapesti erkölcsökhöz és verhetetlen hősei a táncmulatságoknak. A civilek tisztelettel tekintenek rájuk és mit tagadjuk, a cselédek is inkább számukra tartogatják mosolyaikat. Néhány bátor gavallér azért veszenyre kel velük. Láttam ott egy urat, akiről példát vehetne minden pesti divatfi. Gyönyörű piros pettyes keménygallér díszítette ádámcsutkás nyakát, nyakendője pedig egyike volt a legvakmerőbb kreációknak. Kabátját csukaszürke katonaszövetből csináltatta, viszont lábszárait kiforástalan fekete szalonnadrág feszül. Világossárga félcipőit bizonyos önérettel sétáltatja még a bálteremben. A külvárosi borbélylegények, a vasuti vállőrök és a villamoskalauzok egészen megsemmisültek eleganciájából.

De ekkor már megkezdődött a tánc. A banda ritmikus talpcsiklandó hangokat adott, ez félig a lekvárosfazék rotyogásához hasonlított, de a kellemes zörejt bizonyos harmóniával kísérték a cintányérok. A cimbalmos homlokán kidagadtak az erek, de mégsem tudta tulszárnyalni a rekedt hangszereket. Végeredményében azonban gyönyörű táncmuzsika keletkezett és a terem egy pillanat alatt összekavarodott. Megkapóban nagyszerű látványt értül elem. Amit a cselédek és lovagjai táncstilusban produkáltak, az a legmerészebb operettrendező képzeletét is fölülmulja. Voltak mindenek, akik az egyszerűség kedvéért hódolók keblére hajtották fejüket és a valcerre csárdást táncoltak. Mások viszont a polka alatt keringöztek, voltak azonban olyanok is, akik teljesen egyéni táncmutatványo-

kat végeztek. A végén már muzsika, taktus teljesen mindegy volt, de hát Istenkém, ez nem is fontos, fő az öserő. Öserőben pedig igazán nem volt hiány. Ez különösen akkor kezdett tombolni, mikor néhány szobalány határozott kívánságára egy vanszleppet kezdett játszani a banda.

— Hiába, csak a vanszlepp, — sóhajtott gyönyörteljesen egy szobacica s a következő pillanatban már belendült táncosával a forgatagba. A cselédek nem hagyták magukat és ők is hódolni kezdtek a modern táncoknak. Valahol azt olvastam, hogy a parkett-táncok mozdulatait barbár afrikai népektől leste el egy ügyes táncmester. Nos, ezeket a mozdulatokat a legősibb és a legprimitívebb formájában láttam viszont a zugló bálteremben.

A levegő már felforrjt és ekkor jöttem rá, hogy az ajtóban lógótábla valóban nagy hivatást töltött be. Sajnálattal állapítottam meg, hogy számosan akadnak olyanok, akik ordítottak, egy mellőzött szerelmes pedig olvat káromkodott, hogy erre a rendőrileg tilos kifejezés igazán nyhe. A táncszínpadon már erőlyesen csapdosták az asztalokat s a fenyegető szírajban senkisémmel vette észre az árvaifnyughjas költőt, ki az öreg Hazafi Verai János egyenes elődjeként belépett a táncterembe és két korongért árusította a szerelmes verseit a cselédeknek. A költő, ki rövidesen szabadkötőnek nevezi magát, egerbaktai születésű magyar ember és lelkének gyöngyszemei között nem utolsó az a förmedvény, melyet egy kofa ellen írt, ki az egri piacon sértést követett el becsülete ellen.

A költő népszerűsége azonban rövid ideig tartott, a banda újból megszólalt és megkezdődött a hölgyválasz. A cselédek bizony nem teletörliáztak sokáig, habozás nélkül vákaszítottak, hozzám is odalépett egy mindenes: ijedten ismertem rá: Mari volt, a cselédünk.